

Astrologien udvikler sig

Det er blevet tydeligt, at der er forskel på den klassiske astrologi, vi har kendt siden oldtiden, og på den moderne astrologi, de fleste anvender i dag. Men hvad er forskellen egentlig, og hvor dybt stikker den? Sagt kort handler den om brug af de nye planeter og af psykologien, men det er ikke hele historien

Af Claus Houlberg

Astrologisk Akademi

Den klassiske astrologis storhedstid strækker sig tilbage over ca. 2100 år eller en hel astrologisk tidsalder. Faktisk handler det om den tidsepoke, vi kender som Fiskenes Tidsalder. Den klassiske astrologi adskiller sig fra de tidligere tiders astrologi ved at benytte sig af en Ascendant, dvs. det opstigende tegn i øst. Ascendant er et latinsk ord, der på græsk hedder Horoscopus. Oldtidens nyskabelse i astrologien gav grundlaget for den tegning og den tydning, vi i dag kender som et horoskop.

Forhistorien

Når vi mere præcist taler om klassisk astrologi, handler det af denne årsag om horoskopisk astrologi. Den havde sine rødder i tiden omkring Alexander den Store, dvs. 4-300 før vor tidsregning og stod klart beskrevet i oldtidens store lærebog, 'Tetrabiblos' af egypteren Claudius Ptolemæus i 170 e.Kr. Denne markant nye form for astrologi kom til Grækenland fra dens vugge i Egyptens stjernelære og Mesopotamiens matematik og planetobservationer. Dens udøvere blev kaldt kaldæere, uanset om de var fra det område i Mesopotamien eller ej.

Astrologien vandrede derefter til Rom, hvor den kom til at spille en betydelig rolle sammen med andre former for divina-

tion. Ved Romerrigets undergang flyttede den til Arabien, hvor de store arabiske astrologer i øvrigt mest var persere. Da astrologien mange hundrede år senere vendte tilbage til Europa i den sene middelalder og tidlige renaissance, var den blevet stærkt influeret af arabisk og persisk tankegang. Den holdt sig derefter levende og aktiv til midten af 1600-tallet og enevældens begyndelse, men ved stiftelsen af Videnskabernes Selskab i 1666 var den ikke med blandt videnskaberne længere. Derefter sankede 200-årsnatten sig langsomt over astrologien.

Efter den dybe nat sker en ny opblomstring af astrologien i løbet af 1800-tallet med navne som Sepharial, Raphael, Leo og en række andre pseudonymer. Den fornyede interesse betyder i begyndelsen mest, at man tager tråden op fra renaissance og begynder at studere de klassiske værker med Ptolemæus som det store fyrtårn. Men en række begivenheder i løbet af det århundrede sender astrologien i nye retninger, og det er disse nye tendenser, denne artikel handler om. Man kan med god ret hævde, at vi med dem ser fødselsveerne til den kommende astrologi i Vandbærerens Tidsalder.

De nye planeter

Først og fremmest fik vi øje på nye planeter i solsystemet som følge af en ny teknologi, kikkerten. Gallilei havde i 1600-tallet eksperimenteret med denne teknologi, men først med hollændernes forfinede slibning og fremkomsten af nye glastyper, blev kikkerten så brugbar og nøjagtig, at den engelske astronom, William Herschel i 1781 opdagede en ny planet uden for Saturns bane. Dermed var oldtidens kaldæiske orden brudt og en ny tid indvarslet. Planeten blev først blot kaldt den transsaturniske planet, men siden navngivet Uranus. Frihedskrige i Frankrig, Grækenland og Amerika i disse tiår markerede for astrologerne den nye planets entre på verdensscenen og dermed dens betydning i horoskoperne.

Blot tyve år senere, i 1801, opdagede en siciliansk munk, Giuseppe Piazzi, endnu en planet, som han navngav Ceres.

Opdagelsen startede en række nye opdagelser af små planeter, som ligger i et område mellem Mars og Jupiter. Efter en tid blev der for mange, og alle blev deklaseret til asteroider og området kaldt Asteroidebæltet. Først i 2006 blev Ceres atter genindsat som planet (dværgplanet). Mange astrologer har prøvet at få Ceres og de øvrige asteroider til at passe ind i horoskoperne, men ikke med varigt held. Måske finder Ceres omsider sin plads i horoskoperne nu, hvor dens betydning ikke blandes op med de øvrige asteroider.

Et lille halvt århundrede efter var en dansk astronom, Henrik d'Arrest, med til i 1846 at opdage den transuraniske planet, der fik navnet Neptun. På verdensscenen sattes i de årtier en ny udvikling i gang på forunderligt mange fronter. Politisk så man det kommunistiske manifest og vor demokratiske grundlov blive til, mens enevældens 'Welt von Gestern' sygnede hen. De første operationer under bedøvelse blev foretaget, mens nye mediciner og nye dobbeltkrumme grene af matematikken så dagens lys. Historien, herunder den astrologiske, undersøgte med nye videnskabelige øjne og mange andre nye tiltag voksede frem i disse år, hvor industrialiseringen og indflytning til byerne begynder.

Psykologi

For astrologien er en af de vigtigste nye strømninger i disse år psykologiens fødsel som selvstændigt fag. Før var et studium af menneskesindet en del af okkultismen, men fremsynede forskere begyndte at anlægge en ny videnskabelig synsvinkel på området. Dette skete i 1879 med Wilhelm Wundt i Tyskland, lidt senere med Sigmund Freud i Østrig og i Danmark med Alfred Lehmann, der grundlagde universitetets psykologiske fakultet.

Den teoretiske psykologi var til en begyndelse blot en del af filosofien. Her anses religionsfilosoffen William James for psykologiens fader med sit værk 'Principles of Psychology' fra 1890. Freuds psykoanalyse blev imidlertid startskuddet på udviklingen af en række behandlingsformer, baseret på samtale, og samtaleterapi

er stadig i dag en foretrukket metode. Med disse udgangspunkter opregnes i dag tre vigtige grundstrømninger i psykologien. De slog alle igennem i tiden omkring år 1900. Dels den nævnte psykoanalyse, dels behaviourismen med russeren Ian Pavlov og amerikaneren John B. Watson som markante figurer. Endelig var der den humanistiske psykologi med Roberto Assagioli og Abraham Maslow som vigtige navne.

De to første grene fik snart en vældig faglitteratur, mens de etablerede sig som videnskaber, mens den tredje, den humanistiske gren, havde problemer med en praktisk brugbar arbejdsform, hvor mennesket ses som en selvrealiserende helhed. Edmund Husserls fænomenologi fra 1913 var den metodik, man havde søgt, og eksistentialismen blev det filosofiske grundlag med afsæt i Søren Kierkegaards forfatterskab. Dermed fik den fast grund under fødderne. Alligevel ser vi først lærebøger i eksistentiel psykoterapi 1980'erne, over et halvt århundrede år senere, med navne som amerikaneren Irvin Yalom og englænderen Emmy van Deurzen. Dog er det præcis denne humanistisk-eksistentielle gren, der med sin holistiske tankegang lå astrologien nærmest og har påvirket den mest.

Det første astrologiske værk, der indtager denne psykologiske beskrivelse af menneskesindet, er Dane Rudhyars banebrydende bog 'The Astrology of Personality' fra 1935. Den tager klart afsæt i den humanistiske psykologi og skulle en tid stå som en enlig svale i den astrologiske litteratur. Rudhyar formulerede dog senere den humanistiske astrologi i andre værker og blev en slags 'godfather' for

den generation af nye astrologer, der tog psykologien til sig. Denne udvikling er en afgørende del af det historiske fundament for de nye lærebøger, vi i dag benytter, af forfattere som Liz Greene, Stephen Arroyo, Donna Cunningham og mange andre.

Teosofi

Imidlertid er billedet ikke så entydigt og enkelt endda, for i 1875 grundlagde H.P. Blavatsky og hendes medarbejdere Det teosofiske Samfund, der rummede en afgørende ny impuls, som føjede sig til psykologiens beskrivelse af menneskesindet. Den handlede om menneskets udvikling som væsen, dvs. som karakter og bevidsthed. Ordet karakterforædling dukkede nu op i sproget og er i dag blevet til begrebet personlig udvikling. Den humanistiske psykolog Roberto Assagioli var stærkt påvirket af denne spirituelle impuls fra teosofferne, ligesom Dane Rudhyar også var det.

Den nye astrologi ser faktisk allerede sin begyndelse omkring år 1900 med teosoffen Alan Leos vældige indsats for at modernisere, dvs. forny, forenkle og afklare astrologien. Hans motto blev det berømte 'Din karakter er din skæbne', som jo fortæller, at vi kan påvirke vores skæbne gennem at udvikle os som mennesker. Skæbnen er ikke længere uafvendelig, den kan ændres gennem arbejde med os selv; faktisk en grundlæggende gnostisk tankegang, som kirken begravede omkring Romerriget's fald i 400-tallet. Nu kommer den igen i moderne og intelligent klædedragt.

Med Plutos entre i 1930 med verdenskrig, totalitære regimer og atomvåben blev den gamle diskussion om skæbne eller fri vilje efterhånden forældet som problemstilling. Svaret var ikke længere et enten-eller, men blev snarere et spørgsmål om udvikling af en større bevidsthed om brugen af vor fri vilje og de konsekvenser, der altid vil være af vore valg. Begrebet 'skæbne' er i dag ofte erstattet af det indiske begreb karma, der synes at dække dette forhold mellem valg og konsekvenser bedre.

Udviklingstrin

Sammenfattende kan man sige, at det, der adskiller moderne astrologi fra klassisk astrologi, er to faktorer. Dels anvendelsen af de nye planeter, som vi tilsyneladende opdager flere af endnu. Dels psykologien og dens anvisninger på, hvorledes vi kan udvikle os menneskeligt og dermed ændre vores skæbne. Dermed kommer et gammelt astrologisk mundheld til ære og værdighed igen. Det lød engang således: "Tåben styres af stjernerne, mens den vise selv styrer sine stjerner", hvilket i dag nok ville hedde, at den, der er ubevidst om sig selv, bliver styret af sin sociale programmering, mens den der er blevet bevidst om sine valgmuligheder, selv kan begynde at vælge sit liv og sine udfordringer. Dermed er astrologi ikke længere et entydigt begreb i praksis, for tydingen af et horoskop afhænger af klientens bevidsthed om sig selv og sine valg. Nye begreber er derfor dukket op i astrologien: Udviklingstrin og tydningsniveauer.

Det fundamentale, individuelle valg fandtes ikke i den klassiske astrologi. Her var skæbnen guddommeligt fastlagt og saturnsk uforanderlig. I dag har vi gennem indre arbejde med os selv mulighed for at bryde mønstrene og "den fædre arv", der ellers ville blive nedarvet til vore børn og børnebørn. Derfor ser vi den klassiske astrologis skæbnebeskrivelse tabe terræn og miste betydning, mens den psykologiske astrologis anvisning af valgmuligheder vinder frem og i dag næsten har fortrængt den ældre form. Vi står med andre ord over for et reelt paradigmeskift i astrologien, dvs. en grundlæggende forvandling af, hvad vi forstår ved astrologi.

Der kan opregnes flere forskelle og nye udviklinger inden for astrologien, men ingen så grundlæggende som de nævnte. Man må dog ikke underkende betydningen af den nye videnskabelige tankegang, som allerede omkring år 1900 slår igennem i fransk astrologi med de første statistiske undersøgelser og forsøg på at bevise astrologien. Men det er en anden historie. ■